

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.284/2018/7.sz.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2018. június 20. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

végzést:

Az emberölés bűntettének kísérlete miatt vádlott ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2018. március 12. napján kihirdetett 24.B.555/2017/21. számú ítéletét helybenhagyja.

A szabadságvesztés tartamába beszámítja a vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt.

A másodfokú eljárásban felmerült 7.500 (hétezer-ötszáz) Ft bűnügyi költséget a vádlott viseli.

Indokolás

I.

A Debreceni Törvényszék vádlottat emberölés bűntettének kísérlete [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban Btk.) 160. § (1) bekezdés] miatt 8 év börtönbüntetésre és 8 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a vádlott a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének, de legkevesebb 3 hónap kitöltését követő nap bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

II.

Az ítélet ellen a vádlott és a védő elsődlegesen felmentés, másodsorban a büntetés enyhítése érdekében jelentettek be fellebbezést.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.488/2017/3,4-I. számú átiratában a védelmi fellebbezést alaptalannak tartva az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A nyilvános ülésen az ügyész az átiratában foglaltakat fenntartotta.

A védő és a vádlott a védelmi fellebbezés irányának megfelelően elsősorban felmentést, másodlagosan enyhítést indítványoztak.

III.

A védelmi fellebbezés nem alapos.

A bejelentett perorvoslatok folytán az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban Be.) 348. § (1) bekezdése alapján teljes terjedelemben felülbírált. A törvényben előírt teljes revízió keretében a fellebbezések okára és céljára tekintet nélkül bírálta felül a tényállás megalapozottságát, a bűnösség megállapítását, a bűncselekmények minősítését és a büntetés kiszabását is.

A felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást döntően a perrendi szabályok megtartásával folytatta le. Nem vétett sem feltétlen, sem olyan jellegű relatív perjogi hibát, amely a bizonyítás törvényességét érintené, vagy az érdemi felülbírálatot kizárná.

A pervitel kapcsán viszont megjegyzendő a releváns terhelti figyelmeztetésekkel (Be. 117. §) összefüggésben, hogy a vádlott a bűnösségről csak azt követően nyilatkozathat, ha kifejezésre juttatja vallomástételi szándékát. A 2018. március 5-i tárgyalásról készült 16. számú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldalának utolsó bekezdése szerint a vádlott azt megelőzően nyilatkozott a bűnösségről, hogy kijelentette: „vallomást szeretnék tenni”. A vallomástételi szándék egyértelműen megállapítható, a vádlott nem érezte magát bűnösnek, így nem sérült a hallgatás joga és az önvádra kötelezés tilalmának elve, de a terhelti kihallgatás menetrendje akkor teljesen szabályos, ha a vádlott csak azt követően reagál érdemben a vádra, ha kijelentette vallomástételi szándékát.

Az elsőfokú bíróság a Be. 75. § (1) bekezdésében írt ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett és megalapozott tényállást állapított meg, mely a Be. 351. § (1) bekezdésében írt tényálláshoz kötöttség elve folytán a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

A törvényszék az ügy helyes megítélése szempontjából lényeges bizonyítékokat megvizsgálta és azokat a logika szabályai szerint okszerűen értékelte. Számba vette a vádlott védekezését, a cselekményt közvetlenül átélő, a nyomozás során mentességi jogával nem élő - a tárgyaláson ismeretlen tartózkodási helye miatt már ki nem hallgatható - (sz. sértett), valamint a vádbeli eseményekről közvetve tudomást szerző más személyek tanúvallomásait, a genetikai, az orvosszakértői és elmeorvosszakértői véleményt, a lefoglalt tárgyi bizonyítékokat és a lényeges okirati bizonyítékokat. A törvényszék a bizonyítékok igen alapos, szerteágazó és részletes értékelésével a büntetőjogi főkérdések tekintetében központi jelentőséggel bírói tényeket hibátlanul rögzítette. Indokolási kötelezettségének a ténykérdésekben mindenben eleget tett, részletesen megindokolta, hogy egyes vallomások miatt fogadott el s melyeket nem talált megfelelő bizonyító erejűnek a tényállás megállapítása során. A vádlott általi elkövetést a tárgyi bizonyítékokon túl különösen a sértett nyomozási tanúvallomása, valamint mentős és forgalomirányító érdektelen tanúk vallomásai támasztották alá. (sz.) sértett nyomozási tanúvallomásának felolvasására és bizonyítékként értékelésére a Be. 296. § (1) bekezdés a) pontjának alkalmazásával törvényesen került sor. A sértett a sikertelen elővezetéssel kapcsolatos rendőrségi okiratok, valamint részben a személyi bizonyítás által igazoltan - tartózkodási helyének ismeretlen volta miatt - valóban nem volt kihallgatható. Az ügyészi indítványra a vallomások felolvasása mindenben törvényes volt (20. számú tárgyalási jegyzőkönyv 5. oldal).

Az elsőfokú bírósági mérlegelés és az indokolás logikai hibában nem szenved, a tényállás megalapozott, így a másodfokú bíróság az ítélezését a tényálláshoz kötöttség már felhívott elvére figyelemmel arra alapította.

A felmentést célzó védelmi fellebbezés a bizonyítékok mérlegelésén keresztül támadta a megalapozott tényállást, mely eredményre nem vezethetett. A vádlott tagadásával szemben ugyanis az elsőfokú bíróság által részletesen értékelt közvetlen és közvetett személyi bizonyítékok, valamint a lefoglalt balták, a genetikai és orvosszakértői vélemények alapján a vádbeli cselekmény kétséget kizáróan bizonyított. A védelem nem jelölt meg olyan bizonyítékot vagy körülményt, mely eltérő tényállás megállapításához vezethetett volna. A hatályos Be. szerint ténybíróságnak az elsőfokú bíróság minősül. A logika törvényeinek megfelelő bizonyíték-értékelése a másodfokú eljárásban nem mérlegelhető felül.

A védő a másodfokú nyilvános ülésen indítványt tett a sértett fellebbezési tárgyaláson történő tanúkihallgatására. Az indítványt az ítéletábra elutasította, melynek indoka a következő. A másodfokú eljárásban a bizonyítás kivételes. Arra a Be. 353. § (1) bekezdés értelmében egyrészt a felderítetlenségből vagy hiányosságból eredő megalapozatlanság, másfelől eljárási szabálysértés orvoslása érdekében van perjogi lehetőség. A felülbírált ügyben egyik feltétel sem állt fenn. A tényállás ugyanis teljes mértékben megalapozott, nem felderítetlen és nem hiányos. A már idézettek szerint a sértett nyomozási vallomásának bírósági felhasználása törvényes volt. A tényállás megalapozott, mely kizárja a már szabályosan értékelt bizonyítási eszköz újbóli megvizsgálását, figyelemmel arra is, hogy a védelem nem jelölt meg olyan tartózkodási helyet, melyről eredményes lehetne a sértett tanúidézése. Az elsőfokú eljárásban olyan eljárási szabálysértés sem történt, mely orvoslást igényelt volna, így a védő bizonyítási indítványát el kellett utasítani, melynek indokát a másodfokú bíróság a Be. 345. § alapján alkalmazandó 258. § (3) bekezdés f) pontja alapján adta meg.

Az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére és a cselekmény minősítése is megfelel az anyagi jognak. A vádlott baltával és puszta kézzel véghezvitt cselekménye valóban a Btk. 160. § (1) bekezdés szerint minősülő alapeseti emberölés büntettének (befejezett és közeli) kísérletét valósította meg. A törvényszék e körben is részletes és dogmatikailag helyes indokolást adott. A másodfokú bíróság a minősítés revíziója során vizsgálta azt is, hogy törvényes-e a szándék formájának meghatározása. A vádlott ugyan baltával fejre is támadott, azonban csak jelentéktelen sérüléseket okozott, az életveszélyes eredményt a balta nyelével a hastájékra kifejtett erőbehatás hozta létre. Az alanyi és tárgyi körülményeket értékelve az ítéletábra sem találta megállapíthatónak az egyenes ölési szándékot. Az viszont kétségtelen, hogy a vádlott a cselekmény során a halálos eredménybe belenyugodva cselekedett. A baltával fejre támadást, valamint a has nagyobb erejű eszközös támadását a természetes szemlélet is ölési cselekménynek tekinti. A jogi indokolás annyiban viszont helyesbítendő, hogy a Kúria 3/2013. Büntető jogegységi határozata (I/A. és I/B. pont) ad a bíróságra kötelező erejű iránymutatást az emberölés elhatárolásától az élet és testi épség elleni bűncselekményektől. Az ítélet tévesen „4/2013. Büntető Jogegységi Elvi döntést” rögzít. Mindez nyilvánvaló elírás, de az élet elleni ügyekben a bírói gyakorlatot meghatározó jogegységi határozat pontos megnevezése mellőzhetetlen.

A büntetés kiszabásának felülbírálata során észlelte a másodfokú bíróság, hogy a törvényszék nem rögzítette ítéletében a bűnösségi körülményeket, melyek meghatározók a szankció alkalmazásakor. Ez lényeges indokolásbeli hiányosság, de a másodfokú eljárásban orvosolható volt.

A vádlott javára enyhítő körülményként kell értékelni:

- az eshetőleges szándékot
- több súlyos betegségét
- és a cselekmény kísérlet voltát.

Súlyosítja ellenben a büntetést:

- a büntetett előélet
- a közeli hozzátartozó sérelmére elkövetés
- a sértettnek okozott maradandó fogyatékoság
- és a hasonló, családon belül elkövetett élet elleni cselekmények számának elszaporodott volta regionális és országos szinten is.

Az indokolás kiegészítésének szükségességétől eltekintve az elsőfokú bíróság a büntetési célok elérésére alkalmas, a büntetéskiszabási elveknek megfelelő, tettarányos, az egyéniesítést is kifejező büntetést szabott ki a vádlottal szemben. A büntetési tétel középértékétől az alsó határ felé eltérő 8 év szabadságvesztés büntetés és az ahhoz igazodó tartamú közügyektől eltiltás eltúlzottan súlyosnak nem tekinthető, lényeges enyhítésére nem kerülhetett sor. A többszörösen büntetett, élettársára baltával támadó vádlottnál az enyhítésnek nem álltak fenn a törvényi előfeltételei, ezért a védelmi fellebbezés e körben sem vezethetett eredményre.

A rendelkező rész módosítását az ítéletábra nem tartotta szükségesnek, az indokolásban megjegyzendő azonban, hogy a bíróság a szankció alkalmazásakor szabadságvesztést szab ki, melyet a törvényi rendelkezések szerint rendel végrehajtani a megfelelő végrehajtási fokozatban, ami jelen esetben valóban börtön.

Az ítéletnek a feltételes szabadságra bocsáthatóságra, az előzetes fogvatartás beszámítására, a bűnjelekre és a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezései is törvényesek.

A bűnügyi költség tekintetében - figyelemmel a másodfokú ügyész perbeszédében foglaltakra is - az ítéletábra az elsőfokú bírósági indokolást a következőkkel egészíti ki.

A törvényszék a Be. 388. § (4) bekezdés alapján a vádlottat mentesítette a genetikai szakértői bizonyítás valóban igen jelentős költségének megfizetése alól. A törvényhely felhívásán túl azonban érdemi indokolást nem adott. A döntés helyes az alábbi indokok szerint. A genetikai szakvélemény törvényes bizonyítás eredménye és nem kétségesen a tényállást megalapozó egyik terhelő bizonyíték. E bizonyítás azonban nem volt feltétlen szükséges, mert a tényállásba foglalt cselekmény a rendelkezésre álló közvetlen (sértetti tanúvallomás) és közvetett személyi bizonyítékok, önmagában a lefoglalt balták és az orvosszakértői vélemény alapján is kétséget kizáróan bizonyított. Ilyen bizonyítási anyag mellett elegendő lett volna (benzidin próbával vagy más kémiai módszerrel) vérgyanús szennyeződés igazolása. Nem volt a bizonyítás teljesen haszontalan, de ilyen költségkihatású bizonyításra csak rendkívül indokolt esetben célszerű sort keríteni, ha más módon nem bizonyítható a releváns tény. Emellett hangsúlyos, hogy a bizonyítás költsége a vádlott személyi körülményeihez, familiáris viszonyaihoz mérten is eltúlzott, ezért a másodfokú bíróság az ügyészi érveket nem találva alaposnak, az elsőfokú bíróság költségviselésre vonatkozó rendelkezéseit az indokolás kiegészítése mellett helytállónak ítélte.

A kifejtettekre figyelemmel a Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 371. § (1) bekezdés alkalmazásával - az indokolás kiegészítése mellett - alapvetően helyes indokainál fogva helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a másodfokú elbírálásig előzetes letartóztatásban töltött időt a Btk. 92. § (1) bekezdése alapján számította be a szabadságvesztésbe.

Az ítéltábla a másodfokú eljárásban a kirendelt védő közreműködésével kapcsolatban felmerült - a bűnösnek kimondott vádlottat terhelő - bűnügyi költséget a Be. 381. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

Debrecen, 2018. június 20.

Dr. Háger Tamás sk. a tanács elnöke, Dr. Gömöri Olivér sk. előadó bíró, dr. Répássy Árpádné dr. Német Laura sk. bíró

ZÁRADÉK: A Debreceni Törvényszék 24.B.555/2017/21. számú ítélete a másodfokú határozat által a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2018. június 20.

Dr. Háger Tamás sk. a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

tisztviselő